

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Epistola eiusdem ad sorores suas docens de quo quis per singulos dies
cogitare debeat

[urn:nbn:de:bsz:31-300776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300776)

totam mentē. totā curam. ad hoc impen-
dat. vt digne tibi seruiat. qm̄ non est ali-
amator qui sic vt tu vices repēdat. **In**
sup da mihi dñe cor liberū. cor sublime z
inclitū quo detester fugiāz spernāz vile lu-
tum mūdane cuiuslibet voluptatis. quo
quālibet contēnam creaturā. que honori
meo. ac p̄mōtioni salutari nō venit adiu-
mēto/quo te in te diligā. alios āt oēs in te
z p̄pter te. **Demū** tu q̄ es mea spes final
mea sola salus. meūq; refugiuū singulare/
subleua me. doce me. sustine me. dirige me.
ita vt in illa hora tremēda mortis. me^o sis
p̄tector potēs q; defensor. spūs mei. aduer-
sus illos canes infernales. ita vt in pace z
benignitate illū recipias in glā in q̄ te fa-
cie ad faciē summo cū gaudio videre vale-
am. ac penniter adorare. amare ac lauda-
re. Amen. **Explicit.**

R Epistola eiusdem ad

sorores suas docēs de quo q̄s p̄ singulos
dies cogitare debeat.

Sororibus meis in xpo iesu carissi-
mis z dilectissimis salutē atq; in
ipsius deuoto seruitio iugiter p̄manere.
Non facile exprimi posset gaudiū atq; cō-
solatio ex bonis nouitatib; frequētius de
vobis p̄ceptis proueniēs. Utinā idipm̄
nunq; inimicōz tentatōe aut alr̄ quouis
modo/gaudiū in tristitiā vertat. contrari-
um videlz de vestra dilectōe audiēdo
Quāq; amātissime sorores oī tēpe ad dei
obsequium exercitandūz informandū. lrās
librosq; sufficiēter habueritis. ad hūduz
consolatōes spūales z ad hūc hēbitis ali-
os in posterū. Nihilomin^o noctis vni^o vi-
gilā arripēs/ q̄uis plurib; implicat^o ne-
gocijs/ad p̄ns scribere curauī breuiter ac
simplr̄ p̄grinatōnis p̄cessum. a me post
modicū t̄pis factū. speciales etiā req̄stas a
me fieri solitas. fm̄ septē diez hebdoma-
de nūm̄. fm̄ septē sanctis p̄s dona. fm̄
etiā septē dñice orōis peritiōes. cōtra pec-
cata septē criminalia. corūndētes septem
beatitudib;. **Insup** fm̄ septē stat^o in ce-
lesti paradiso consistentiū **Qd** vero trās
mitto scriptum p̄ p̄nti nō est nisi breue ac
simplex auisamētū ad coḡscēdū noiati; ac
speciali^o de quo quis per dies singulos cogi-
tare debeat. Bone enī cogitatōes insu-
p̄venture spū sancti spiramine repte pari-
ter studio lectōes sancte q; meditationes.

Huiusmōi enī nō possem neq; scire om-
nes in scriptū redigere nec op^o est. **Pri-**
mo igit cum preces vestras humillime ac
reuerēter corā diuina maiestate funditis
aut sanctorū suorū. inuocet vna cū oratō
ne vestra/custos vester angelus videlz bo-
nus. necnō sancti aut sancte illi^o suffragi-
um imploret/cuius p̄ tunc solēnitās agit
Ea de causa vt. s. vester nūci^o puta vestra
oratō/saluū habeat cōductū bonāq; soci-
eratē. **Die** quippe dñico ad benedictā
atq; indiuiduā trinitatē solitus sum meā
dirigere precē vnicuiq; p̄sonaz appropi-
ata diligētius meditādo. De patris videlz
potentia. filij sapiētia. spūs quoq; sancti
bonitate considerās magnā dei celsitudi-
nē admirabileq; dispositōnem sup filios
hoim̄ **Die** autē lune. s. scōa feria. meam
ordino processione ad sanctos angelicos
spūs. beneficia ab eisdem nobis exhibita
omī tempore recognoscēs **Die** vero mar-
tis. scz tertia feria ad p̄phetas patriarchas
ap̄los ceterosq; discipulos dñi z euange-
listas. **Die** mercurij. s. q̄rta feria ad bea-
tos athletas. s. martires xpi. ipsorū in sua
pugna fortitudinē atq; constantiā admī-
rando **Die** iouis scz feria q̄nta/ ad san-
ctos p̄fessores heremitas z religiosos **Die**
veneris scz feria sexta ad passionem
amarā dñi nostri iesu xpi. ad suaq; verba
ac facta. isto benedicto die ab eodem per-
acta. **Die** insup sabbati ad beatā **Ma-**
riam virginē specialius meipm̄ cōuerto z **S**
ad electas xpi spōsas **Porro** p̄ria die. s.
dominico imozor diutius. donum sancti
spūs primū/suppliciter efflagitando. do-
nū scz sancti timoris dei. Et beatitudinez
humilitatis z spūalis paupertatis Ad expel-
lendum supbie vitiū cū filiab^o seu ramis
eius. Et dico pariter dñe deus pater om-
nipotens. libera me a malo. que clausula
est petitio prima in dñica oratōne contē-
tat hoc ordine prepostero. **Die** autē lu-
ne. deuotius atq; speciali^o precib; insisto/
petens secundū sanctis p̄s donū scilz do-
nū pietatis seu misericordie. taz ad me q̄
ad meū proximū **Lū** beatitudine alia scz
mititate seu māsuertudine. Et hoc cōtra in-
uidie venenū **Et** vt deus in tentatōem ne
inducat. i. ne in tentatōnibus succumbe-
ret vinci p̄mittat. quod est secūda petitio
oratōis dominice. **Die** vero martis sin-
gularius pro dono sanctis p̄s tertio sup-
le

De quo quis per singulos

plico se3 pro dono sciētie. ad cognoscēdū
clarius et melius/ propria fragilitate et si
nē meū. necnōz statū meū. amīcoz quoqz
meoz. Et dono isto mediante/ ad beatitu
dinē puenio tertiā. que est lug^o sancti. ac
lacrimaz deuotaz. Et hoc pira peccatum
ire. Consequēter etiā deū depcor. vt debi
ta mea dimittat. sicut et ego meis ignosco
seu dimitto debitoribz meis. se3 primis q̄
est tertia dicte dñice orōnis postulatio. **D**
Die vero mercurij/ peto donū fortitudis
mibi largiri ptra oia tentamēta mūdi car
nis et diaboli. Simili orō fortitudinē mi
hi dari ptra accēdiā bonoz opez. Atqz q̄r
tam beatitudinē que posita est in bonoz
opez iusticie/ desiderio in uehemēti fame
et siti eiusdē. Peto nihilomin^o panē quoti
dianū tam corpis q̄ spūs mibi tribui. ad
fortitudinē habendā. **C**eterz in die io
uis instanti^o depcor p dono cōsiliū. ad sciē
duz in singulis casibz p qd̄ iter eundē mi
hi sit. Quē etiā statū tanqz cōuenientiorē
pro dei obseq̄o. tenere debeā. Et q̄ auari
cie malū me nō retineat. peto bñitudinēz
quā dicitā misericordiā. Et q̄ dei fiat ro
luntas sicut in celo et in terra. **D**ie vene
ris. donū intellectūs specialius rogo ad co
gnoscēdum in tota scripturaz serie mibi
obiectis in oibus silibz mūdi rebz/ oc
cultis seu inclusa mibi misteria. Et vt q̄libz
bervisu pcepta/ sciam ad p̄riū conuētere
pfectū spūalem. quē admodū si celū intui
tus fuero/ sciam p̄tin^o p̄siderare quia il
lic sit mea patria. pulcherrima existēs ibi
dem habitatio. Cū uidero canē ceteraqz
aialia bruta/ quāta sollicitudine suis obse
quūtur dñis. meditabor q̄ iusto dei iudic
io condēnant hoīes inobediētes et ingra
ti/ deo bñfactori liberalissimo. Si subul
cū post porcōs p̄spetero. recordabor pas
bole euangelice de filio prodigo et miseri
cordi patre. Uidebo pauperē mendicū et
ulcerosum/ memorabor pabole de lazaro
et diuite. Uidebo diuitē multa sibi conq̄s
rentē in annos plimos. recordabor euan
gelice cōminatōis stulte. hac nocte morie
ris. et aiām tuam tollēt et que pasti cuius
erūt. Uidebo filios hui^o seculi qui habēt
consolatōes suas multis modis. sciaz me
morari quāta sit cōsolatio quaz prepanit
de^o diligētibus se. Si generalr p omnia
discurredo/ sciam semp repire amplā et p̄
tem deuote oratōnis materiā/ in oibus q̄

sub aspectu auditu aut alio sensu se p̄nta
uerint/ meipm in exercitio orōnis uisitā
do. Cum hoc pariter depcor mūdiciām
cordis mibi prestari. q̄ est beatitudo sexta
Luturā oēm depellens. Et vt dei regnū
mibi adueniat. vt uidelicet nō in me pecca
tū sed de ipse regnet. **P**ostrema die sab
bati/ obsecro sapie donū ad sapiendūz ac
gustandū spūalem bonoz uirtutē et gratie
bonitatisqz dei ineffabile dulcedinē et vt
nulla penitus cura mibi sit debui^o mun
di falsa dulcedine. Et est cōtra gulericiūz.
Itemqz peto uerā cordis pacē ac consciē
tie/ septimā beatitudinē. Et q̄ dei nomen
benedictū. in nobis sanctificet/ hoc est q̄
omnis immūdicie exptes sumus. **L**aris
sime forozes/ si quotidie aliqd/ modo sus
pra dicto ex libris uestris. aut certe aliter/
ad discerētis/ sic exercitādo uosipās/ mul
tum sine dubio pfectū in sciētia uirtutibz
atqz in deuotōne adq̄rere possētis. **N**ec
me est intentiōis/ q̄ p̄ter mea scripta p̄
tia/ alias meditatōes pias et uiles atqz bo
nas deseratis. ac modū uestrū faciendi. s.
processionē sine pegrinatōem spiritalem
ad sanctos et sc̄as/ tam pyobis q̄ p alijs
amicis uestris/ uiuis ac defunctis. Hō enī
ignoro q̄ sepius yna p̄sona p aliqd ad de
uotōem facile incitat/ quo alia nō ita ad
eam mouetur. Et idcirco quisqz suo relin
quit studio/ suaz in talibz experētia. **D**i
bi uero. supra agendi script^o modus profi
cuis est repletus. **R**ursus quotiensqz
orōnis arcānū intraueritis. Primo cogi
tatiōi uestre/ peccata p̄ria obiecta sint/ in
dignitatēqz uestrā intime cōsiderātes. et
sic deo sanctisqz suis dicite. **O** dñe de^o. ec
ce uenio tuā exorare maiestātē. nihil om
nino de bonitate mea p̄sumēs. de uirtute
aut dignitate. sed in tua maxima grā atqz
misericordiā cōfido. Quia certe aliter. ora
tio uestra cit^o impedit. execrabilisqz deo
reddet. supbia comitātē. Diligētius obser
uantes q̄ in tali cogitatōe et peritōe perles
uerētis quoad usqz corde intimo senserit
nullam oīno fiduciā de uobis meipsis ha
bere. sed solūmodo in dei misericordiā in
finita. Et sic postea de alia securus pote
ritis cogitare q̄ antea. **E**qdē q̄tientiū
qz deuotōis imbre suaui p̄fusas uos sense
ritis/ nō id uestris meritis et proprijs bo
nis actibz euenisse meditamini. qn̄ pon^o
ob alicuius sancti aut sc̄e. intercessionēz.

aut alicuius amicorum vestrorum/certitudi-
 naliter putatis. Et pariformiter ad vosmet
 ipsas reuerse si fueritis/quotiescunq; va-
 ne glorie ventum sonare pceperitis nihil vo-
 bis nocebit hic sibilus. considerabitis eni
 vosmetipsas. intuentes defectus proprios
 dicentes intravos. tale peccatum nefandum ac
 talia misera perpetrasti. et quomodo ergo cogi-
 tare ausa es/tale deuotionem a deo tibi ob
 tua merita concedi. **I**nterea cum ad aliquem
 electorum aut electarum. vos contingit conuerti
 audacter eide dicatis/ quia a deo ad ipm
 transmissi fueritis ad petendum suam elemosy-
 nam gratiarum. Nec sic falsum dicetis. Sine
 enim dei inspiratione/aliquem sanctorum dep-
 carivelle seu voluntate habere non potest.
 Poteritis igitur ipm alioq; dicentes. qd exq;
 dei coplacet voluntati/ vt ipm sanctum exore-
 tis refutare vos omnino ei non licet quin p
 vobis idem ipse ad deum intercedat. elemosy-
 nam expetendo ex quo cum requiritis. **D**a-
 gna enim foret rusticitas et indignum omnino
 alicui/refutare et spernere quem iam dilige-
 tius sequebantur. Dicere nihilominus pote-
 ritis huiusmodi electis a vestra deuotione re-
 quisitis/qd plures vestris orationibus psecu-
 tores crudeliter conuersi sunt. multo magis
 igitur facere peccatum debetis p his qui vos nu-
 quam psecuti sunt. sed modo deuotius deprecantur.
Deinde attendite diligenter in cuius
 iussu sancti festiuitate/bona misericordie
 die ab ipso dum hic vixerat patrata. suppli-
 cantes/vt et vobis faciat similiter. reducendo
 eadem ad bona animarum vestrarum. **C**onsi-
 derate insuper maximam sanctorum ac sanctarum
 angelorumq; cohortem siue multitudinem. et a
 singulis eorum deuotius rogetis/ quatenus
 apud deum vnum remissionis die impetra-
 re dignetur. pro penerelaxatione ob vestra de-
 merita debite. **E**t certe obtineretis ultra
 mille milia dierum/ si ab ipsis exaudiri vos
 contingeret. **E**t exaudimini vtriusq; si solum
 modo debito et congruo eos deprecemini. **D**e-
 mum oremus super omnia/ qd deus omnipotens
 iudicet puniatq; nos in sua curia miseri-
 cordie in presenti seculo. et nequaquam in curia
 iusticie fuerit rigorose. puta in inferno. **E**t
 est qd oratis dicentes. **D**ne ne in furore tuo
 arguas me. etc. **F**aciatisq; nihilominus
 dilectissime/ pcessionem vestram in infernum
 et hoc timore; reportando. **I**n paradysum
 etiam atq; in purgatorium pro gente vestra
 sancta; matre ecclesia deum exorato. **S**pe

ciali vero pro parentibus cognatis et am-
 cis viuis ac mortuis. **F**init

Sequitur tenor ap-
 pellationis cuiusdam peccatoris/a diuina iu-
 sticia ad diuinam misericordiam ab eodem can-
 cellario edite.

In tua **O** regina celi et mundi toti-
 us domine/dei genitricis illibata virgo
Maria ac vestrum omnium celestis re-
 gni proceps. ciuitatis eterne conciuium et bea-
 te felicitatis coheredum/ coram dei throno et
 agno iugiter assistentium/ tuisq; sacer euangeli-
 lista **J**ohannes pudicie virginalis panum/
 pbe/ celestium seruator egregie/ et diuinorum
 scriba doctissime/ tanquam in persone singulis
 autentice/ et prerogative sanctitatis et dilectio-
 nis amplioris dignissime presentia. **E**go. **M**i-
 serum filium dei ingratisimam. meritozum
 pauperrimum/ et scelerum heu abundantissimum
 ab omnium peccatorum meorum grauaminibus fir-
 mo correctionis proposito et aio ad emen-
 datorem vite melioris fiducialiter appellan-
 di/ et lacrimarum mearum profluuiis/ a distri-
 ctissima tua domine iusticia/ ad clementissimam
 bonitatis tue misericordiam pro canendi. di-
 co. ptestor. confiteor et ppono. **Q**uod licet ego
 peccator impius indignus et miserissimus tan-
 tilla mea tempore puericie metas/ adolescentie
 cursum et pueritiam virilitatis mee pgressus
 sum. imo omnes vite mee pcessus. **A**nnos
 menses dies horas et momenta timore tuo
 postposito. animo irreuerenti et infructu
 cogitatu. desiderijs et conatibus malis vo-
 luntate proposito et consensu peioribus. nec
 non ope pconsuetudine et contemptu pessimis
 incessanter et impie translegerim. lege tuam
 peccando dereliquim. iusticias tuas pphas
 nauerim. gratiam tuam abiecerim. mandata tua
 non custodierim. salutaria tua consilia et mo-
 nita pncipenderi. pietatis opera. segniter ne-
 glexerim. dona spiritus septiformis/ mortali-
 ter a merepulerim. bntudines et virtutes
 maliciose spreuerim. ecclesiasticis me sacra-
 mentis indignum reddiderim. temereq; bo-
 ni proprie salutis imemor peccata commis-
 serim. obseruationes ecclesie sancte catholice
 cas et precepta pstinaciter transgressus. fla-
 giciofis meis opibus/ fidem tuam violauerim/
 peccatis meis rursus te fili dei crucifixerim
 omnibus tuis beneficijs et donis gratuitis in-
 gratum extiterim flagella tua licet pauca. mur-
 murando susceperim. **I**n supbia vite. aua-

Et 2